

01381

La Campana de Gracia

EL MINISTRE!

7.500 PTES CESANTIA

L'ESTRELLA DE LA PLAÇA D'ORIENT

— Es una estrella amb cua. Sempre ho hem sentit dir que aquestes coses porten mala estrugància.

La Bandera

Els republicans de Catalunya han entrat en el gran moviment de llibertat que avui commou la nostra terra. Deixant els motllos madrilenys que en altres èpoques havien fet servir, han pres la fesomia totalment catalanesca que els pertocava.

Els republicans catalans d'Espanya són avui republicans catalans de Catalunya. I així és com han d'ésser.

Els republicans catalans treballen avui per la República catalana. La República espanyola l'ha de portar En Lerro, i... n'hi ha per estona.

Aquella bandera tricolor dels republicans, que és una bandera estranya, es transforma avui a la nostra terra, gloriosament, en la bandera catalana, viva i encesa com un ideal triomfant.

La disputa de les llengües

La qüestió catalana ha favoregut la cultura del periodisme madrileny, perquè ultra la preocupació per la vida de Catalunya que abans li era absolutament desconeguda, se veu precisat a estudiar les manifestacions nacionalistes d'Europa per a contrastar-les amb les de Catalunya.

Així ha ocorregut amb el plet dels belgues, dels walons, afrancesats, i dels flamencs, que reivindiquen el dret, no ja a la cooficialitat de la llengua flamenca amb la francesa, que usen els walons, sinó a l'oficialitat absoluta del flamenc, en la Universitat de Gant. I els periodistes de l'ABC, intemperants i obtusos, i el col·laborador d'El Sol, senyor Gomez de Baquero, intel·ligent i honest, han reivindicat el cas de Bèlgica com un argument contra el nacionalisme català. Mireu cap a Bèlgica—diuen—on se vol preferir un idioma reclós, un idioma poc apte per a les extensions culturals, com és el flamenc, al francès llengua universal. Es a dir, se canvia una llengua que res representa, per una altra que porta tota la secular cultura francesa.

Els flamencs diuen: Flandes per als flamencs; la Walònia per als walons, i el tot se diu Bèlgica. Si som majoria dins de Bèlgica és just que ens donguin les ensenyances en la nostra llengua, com seria injust que prevalgués de la nostra superioritat numèrica intentessin anorrear lingüísticament an els walons. Els walons, per la seva banda, concedeixen als flamencs el dret a la cooficialitat, negant-se a l'exclusió absoluta del francès. Volen lo que és, per a ells, raonable. Deneguen lo que creuen abusiu i perillós. Tot això, és tot lo contrari de lo que's practica a Espanya. La majoria de llengua castellana, l'imposa a les minories lingüístiques. Les minories, en canvi, no volen mai conrear lliurement la seva llengua, sense imposar-la a ningú. A Bèlgica, tots se desenrotllen a base d'un respecte a la petita nacionalitat, tant en els flamencs com en els walons. A Espanya, aquest respecte, no's dona més que en les minories.—Però hi ha la cultura que ofereix França, amb la seva llengua—diuen els periodistes madrilenys.

Bé, però, i si els flamencs no la volen aquesta cultura? Si prefereixen a la cultura greco-llatina, la cultura germànica? Si s'estimen més el meridià cultural de Berlín que el de París? Aquest argument de la cultura francesa ens ha estranyat trobar-la en un diari germanòfil, com l'ABC, que ha treballat i treballa per a neutralitzar dins d'Espanya la cultura francesa.

Precisament tota la germanofília se basava en la tesis de la jove cultura alemanya, que venia a enderrocar la caduca cultura francesa. En nom de què, doncs,

pot l'ABC negar an els flamencs el dret a decantar-se per la cultura germànica, en contra de la francesa? Nosaltres, aquest dret no els hi neguem, malgrat i ésser francòfils, fanàticament francòfils, com no els hi neguem aquest dret a molts escriptors espanyols—com l'Ortega Gasset i En Baroja, com exemples—malgrat escriure en castellà, perquè la llengua pròpia resta indiferent a tota preferència cultural.

I sobre tot, senyors unitaris, feu lo que els walons que respecten el flamenc, otorgant-li bel·ligerància fins dintre de l'exèrcit. Obtinguda aquesta bel·ligerància per al català, podria discutir-se o acceptar-se, si es volia, la conveniència d'una llengua auxiliar, d'aprofitables extensions.

PARADOX

ELS IMPLACABLES

La cançó del ABC ja comença a apagar-se. El dilema de *hermanos o extranjeros*, adreçat als catalans, desapareix del transparent del rotatiu madrileny. I ara surt de Madrid una altra veu que, en lloc d'oferir-nos la independència, ens amenaça amb l'energia i la severitat. «Cal que siguem implacables, si arriba el cas, amb els catalans». Això és el que diu *La Correspondencia de España*. I estem segurs que això respònd molt millor al tarannà d'aquella gent que no pas el dilema de ABC.

Els senyors del dilema, com si parlessin en nom dels espanyols, ens deien que si els catalans no volíem ter bondat ens expulsarien d'Espanya. Res de repressió, res de violències, res de guerres civils. Si Catalunya no està contenta, té ben oberta la porta per a anar-se'n...

Potser algun badoc s'ho havia cregut que anava de debò. Perquè ningú no es faci il·lusions, aquí tenim l'article de *La Correspondencia de España*, que ABC mateix ha reproduït trobant-lo molt bé. Ara ja no ens diuen que si estem malcontents tenim la porta oberta. No. Ara ens tanquen la porta. Ens la tanquen amb pany i clau i amb forrellat, i ens diuen que si no estem contents, i si no callem, ens pegaran fort i seran implacables.

Mai no havíem cregut en la generositat del dilema famós. Aquest no ha tingut l'efecte que ells esperaven, sinó un efecte tot diferent. De l'èxit del dilema és pot dir allò de que ha estat un èxit que ha sorprès a la mateixa empresa. I tant l'ha sorprès, que ha retirat l'obra del cartell. L'idil·li titulat *El dilema* ha estat substituït pel melodrama *Els Implacables*.

No creiem que el canvi d'obra pugui salvar a l'empresa del desastre. La companyia que actua és dolenta, és pèsima, i el poble català xiularà totes les obres que posi en escena. Xiularà... i anirà fent.

FULMEN

Arreparin com sua!

Com més va, més gros es fa el farcell

Tribuna lliure

Comentando una visita

El comité directivo de la Corporación de Trabajadores Libres (?) solicitó días atrás una entrevista para presentar sus respetos al nuevo gobernador de Barcelona señor Raventós.

No vamos a entretenernos en comentar la estulticia de esas visitas oficiales. Ni tampoco comentaremos las manifestaciones de adhesión a la política que el gobernador siga, hechas por los *libres*. Lo uno y lo otro nos tienen sin cuidado.

Solo nos interesa tratar algunos de los extremos de lo manifestado por el señor Raventós, al contestar a lo que los del libre le dijeron.

«Agradezco en lo que vale vuestra visita y saludo en vosotros a la representación de los antiguos obreros catalanes» dijo el señor Raventós. A lo menos estas o parecidas son las palabras que la prensa pone en su boca.

Lamentable el primer paso que el nuevo gobernador de Barcelona ha dado en su primer contacto con los supuestos representantes de los obreros catalanes.

¿De donde ha sacado usted, señor Gobernador, que los individuos que ante usted se presentaron sean los representantes de los antiguos, ni siquiera de los modernos obreros catalanes?

¿Quién ha aconsejado a usted tan tor-

pemente para que diga ante la prensa tamaña necedad?

¿Ha sido consejo o es su criterio propio? Porque en este caso el mal sería doblemente mayor.

Está usted en un solemnísimo error, señor gobernador de Barcelona. Los obreros, o supuestos tales, que ante usted se presentaron, que fueron a hacer acatación oficial y a ofrecerse, incluso, para ejercer de confidentes, no son la representación del obrero catalán; ni del de ayer, ni del de hoy. Del de ayer, porque con su fiera independencia jamás aceptó ni solicitó favor alguno del representante de la decrepita monarquía que nos gobierna, y del de hoy porque éste no acepta ni quiere nada que venga del poder oficial. Verdad que trata con él; pero trata porque no puede hacer otra cosa. Pero tratar, cuando circunstancias imperativas lo exigen, no es solicitar el favor oficial, ni muchísimo menos ofrecerse a ser su colaborador, como los allí presentes se ofrecieron. Los obreros catalanes, y los que sin ser catalanes en Cataluña vivimos, trataremos con los representantes del régimen siempre que la necesidad nos lo exija, pero lo haremos con la dignidad de quien recaba un derecho o quiere lograr justicia que entienda de le es debida. De otra manera no.

A los despachos oficiales solo puede irse a dos cosas: a reclamar un derecho,

a solicitar justicia o a humillarse, a arrastrarse, a traicionar los intereses que se defienden, cuando estos están en pugna con el régimen que el país sufre.

Pero aparte de estas consideraciones, que nos han llevado más allá de lo que nosotros mismos deseáramos, queda la cuestión esencial, el saber si, como usted dice, los que allí fueron representaban al obrero catalán, aunque fuera «al antiguo», según sus propias frases.

Ni al antiguo ni al moderno. Verdad que los que allí fueron representan o dicen representar a una parte de la clase trabajadora, lo que es muy discutible, pero de ninguna manera a la mayoría del obrero catalán.

Verdad también que los supuestos sindicatos libres están integrados por los mismos elementos que constituían los sindicatos católicos de Barcelona, que en 1917 eran unos seis mil entre todos, pero ni lo uno ni lo otro dan margen a que se

diga, como usted ha dicho señor Ravenós, que representaban al antiguo obrero catalán.

La genuina representación del obrero catalán, o por lo menos de la mayoría del obrero catalán, no se hallaba en su despacho oficial; no fué a él ni irá mientras no tenga que reclamar algún derecho o enderezar algún entuerto por usted o por sus subordinados cometido.

Y es lástima, señor Gobernador, que su primer paso, en ese sentido, haya sido un tropiezo, ¡y qué tropiezo!, confundir lo inconfundible, decir lo que la lógica niega: que los que ante usted se presentaron representaban al obrero catalán.

Es lamentable, porque ello viene a confirmar la regla hasta ahora seguida que a Barcelona vienen gobernadores que ignoran o fingien ignorar cuanto a la actuación de las fuerzas obreras se refiere.

ANGEL PESTAÑA

tiva, l'utilitzen per a tancar la seva caixa de capdals. Com acabarà això?

El programa conté encara moltes més coses fortament interessants. L'espectacle val la pena i no podem restar indiferents en nostre seient. En aquesta comèdia de l'any 1923 cada espectador és, encara que no vulgui, una miqueta actor. El governador pot molestar-nos; la lliberació de Catalunya vol un copet d'espant nostre; els lliberals al poder són un perill per a la nostra llibertat; el Marroc ens costa diners i sang; la situació d'Europa repercuteix en nostra situació econòmica i en nostra situació moral.

Prenem seient en nostre lloc i preparem, per a les ocasions en que convinguem usar-los, la llengua, la ploma i els punys.

JEPH DE JESPU

A L'ANY NOU

1923

Dels refrans antics, encare subsisteix aquell refrà sobre els fills que diu: «Prou fa el que s'assembla a son pare».

Doncs bé; si t'has d'assemblar al teu pare, poc ni gens, sense gastar compliments ja te'n pots ben entornar.

Perquè, apesar de les colles dels mals anys (del meu record) assemblant-se, per dissort, com els testos a les olles, cap com ell, per lo pillastre, mala sang i estrafalari...

Ja't dic que en el Calendari va deixar-hi molt mal rastre!

No't miris pas en l'espill de ton pare; perquè, encare que sigues ell un mal pare, tu pots ser, si vols, bon fill.

PEPET DEL CARRIL

La comèdia de l'any nou

Ja han aixecat el teló. La comèdia del 1923 comença.

El programa és interessant de debò. A Barcelona estrenem un governador. A Catalunya comencem una acció francament separatista. A Espanya encetem una etapa liberal. Al Marroc substituïm la desacreditada acció militar per una acció civil que és possible ens faci anyorar la militar. El programa és, doncs, de força interès i ens pot proporcionar grans sorpreses.

Des de la nostra llotgeta podem veure també còmodament la part de comèdia

que es refereix a les altres nacions del món. El feixisme rus organitzat per En Lenin; el bolxeviquisme italià manat per En Mussolini; l'eclipsi de llibertat a Itàlia i a Rússia; l'extremisme ofegant al seny a tot arreu. Certament val la pena de seguir amb atenció el descapdellament d'aquesta bogeria roja i d'aquesta bogeria blanca.

Un altre punt interessant del programa. Pagaran els alemanys? França vol cobrar i la seva pretensió és justa. Totes les nacions ho reconeixen, però cap d'elles l'ajuda. Anglaterra no vol una França forta. La pau definitiva resta tancada. Els Estats Units en lloc de fer servir la clau per a deslliurar a la pau cap-

Batallades de tot arreu

PARÍS

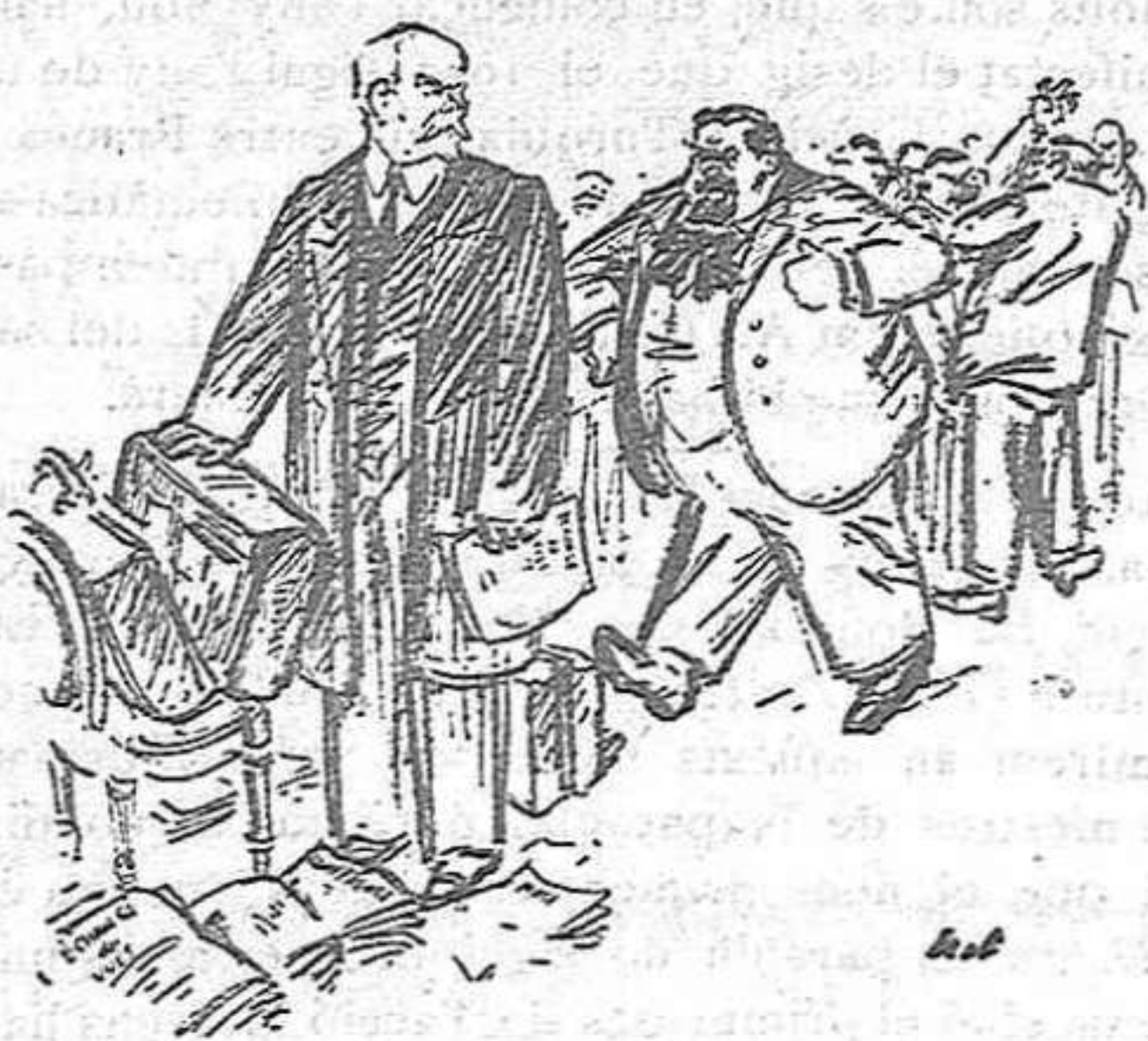
No es tracta pas de descriure la ciutat de la llum amb totes les seves belleses ni tampoc fer-hi cap descobriment, que no és pas la nostra especialitat. Nosaltres, modestament, ens concretem a recollir, sigui a París sigui a Xauxa, lo que ocorreix. A la capital francesa no és que hi succeeixi gran cosa de nou, no: una conferència. Anys ençà això de les conferències era cosa que cridava l'atenció, era per a fer un ple, com si diguessim. Avui no; avui resulta un gènere gastat, que no crida l'atenció. La de París mateix, si no fos per En Poincaré, no en tindria ni un bri.

La qüestió a tractar no té cap importància. El Ruhr. Es vé debatint de fa tant temps, s'han pres tants acords que després s'han deixat córrer, que ningú en fa cas. I quins en fan menys són els alemanys.

Això sembla una paradoxa, però només ho sembla, dit lo qual ens podríem estalviar de dir que no ho és, i si ho diem és perquè no costa gran cosa.

Lo que dèiem: quins fan menys cas i donen menys importància a la qüestió del Ruhr que a París s'ha de tractar, són els germànics. Encara que no ho sembli, aquesta confiança dels teutons està relacionada amb En Poincaré.

L'OCUPACIÓ DEL RUHR

—Quan us decidireu a obrar contra nostres enemics?
—Paciència, estimat diputat... Fins ara són els nostres amics els que m'han ocupat. (De Le Rire)

M. Raimond Poincaré, amb perdó sigui dit, a nosaltres no ens ha semblat mai home de clara intel·ligència. Astut, sí; intel·ligent, no. Home de intriga, de tractats secrets, segueix, com ha seguit sempre, la norma de la política subterrània. És el tipus escaient an aquelles cancelleries que la guerra pensaven havia enderrocat, però que no ha sigut així. Sempre la ganyota al pensament i el somriure agradable als llavis.

Tot, tot està molt bé. Poincaré podrà ésser amb la seva astúcia un gran home, un enredaire, però res, un gran home, no.

No és així. I no ho és perquè els alemanys amb l'astúcia i l'art de la cancelleria el guanyen. La prova la tenim en que fins els mateixos francesos ho reconeixen. La caricatura ens ho diu prou, al preguntar el diputat al President del Consell si no ocupa el Ruhr, i al contestar aquest que els alemanys l'han ocupat an ell.

Es així mateix. Alemanya va deixant caure sobre dels aliats una malla fina, però tupida, embolicada, de la que és difícil sortir-ne, i més an En Poincaré perquè mai està quiet.

POLONIA

Polònia ha tingut que sofrir, d'encà de la seva constitució com a Estat lliure, una sèrie de sotrades que solament han pogut atenuar la ferma voluntat dels polonesos en conservar la seva llibertat.

Des del moment que esdevingué lliure nacionalitat, quedà sotmesa a les decisions de les grans potències, talment com si així volguessin fer-li pagar la llibertat que generosament li concediren. Polònia fou nomenada porta d'Europa, però no pas oberta, sinó porta tancada i barrada a les espurnes que de la gran flamarada roja de Rússia venien. I per mor de representar dignament el paper de porta barrada que a ella havia sigut assignat, es posà enfront del exèrcit rus, mantenint una guerra per tots conceptes abominable.

Les grans potències digueren ajudar a Polònia. D'entre aquestes, França principalment. El cas és que la sang que es vessà si bé barrejada, era una barreja russo-polaca. És un gran què fabricar portes, tancar-les i obrir-les segons les conveniències i no haver-hi posat ni un clau.

I encara, si bé es mira, la sotregada de la guerra no fou la més forta per Polònia; la que ho fou de debò, més per la seva gravetat per lo que signi-

Stanislas Wojciechowski
nou President de la República polaca

ficava en un poble que havia estat lluitant contra el proletariat rus, va ésser el terror blanc que otegà amb sang les reindivencions a que tenia dret l'obrer polac després de tanta guerra i encara més després d'haver-li dit que havia conquerit la seva llibertat.

Ressó d'aquestes sotregades ho és l'assassinat de l'anterior President de la República. Per ocupar aquest càrrec ha sigut elegit M. Stanislas Wojciechowski. La sort de Polònia vulgui que el nou President hagi inaugurat un període de veritable pau i sobretot de veritable llibertat!

DIUEN QUE...

—Vol dir?
—Sí, senyor, sí; li asseguro. Té un gènere que no se'l pot aguantar.
—No serà tant!
—Més. Entra vostè al Congrés i si hi és ell, se'l mira, i desseguida sent la sensació de quelcom fortament avinagrat.
—No! feia d'aquest caràcter an el senyor Villanueva.
—Doncs ja veu a qui volien enviar al Marroc.
—Un home enèrgic.
—Vostè és casat? No? An el matrimoni cal aplegar a dos caràcters distints. Si es troben dos malcarats, el menjador es converteix en una mena de Marroc.

Un cap d'any inesperat

La nostra vinya feia eskena d'ase, i unes feixes de cara a sol ixent eren les més propícies a la maternitat de les plantes porugues a les escomeses dels freds tocatardans.

A mig aire del solei, una barraqueta barroera, una «casa barata» que avui molts aprofitarien a cremadent, obria la seva gorja, esperant els primers raigs de Febus.

Maltiant-nos del respecte que la propietat agena acostuma inspirar, les coses que confiàvem als insterticis barraquers eren d'una escassa vàlua material: unes esparidenyes ratades i descolorides, un poti-poti de cordills, un paper amb sal, uns tascons de fusta pels arreu *sindicalistes* que amb l'eixut del temps s'esmunyen del mànec, un cantiró brianós abscondit a la cofurna d'arran de terra...

El propòsit de sembrar alls a la feixa de l'albercoquer, no havia pogut realitzar-se durant les festes nadalenesques, i vàrem anar a fer estrena de l'any nou amb un cabasset a la mà, ple d'all-i-oli comprimit, mentre un airet s'entretenia amb els panallons que feien voraviu a les nostres orelles acostumades al perpetu desabrigament.

En arribar a la vinya, tot pagès s'atura al recer o a la barraca. Nosaltres anàrem a la barraca a deixar-hi la bufanda i les esparidenyes en bon ús, quan encara es feien pregar les primeres clarianes del nou jorn i a l'horitzó començaven a enflamar-se els rēcosits d'un llegany encarrat.

Entràrem confiats al negre aixopluc quan, en caure els nostres peus, trobàren molces inesperades que aixecaren crits de marrà d'una dona, i un enfilall de reneçs dels més substanciosos llençats per una boca de mascle.

Era una parella desmanegada, redimida de la tirania de la llei d'inquilinat,

—Així vol dir?...
—Que per mal carat ja n'hi ha prou amb l'Abdel-Krim. An aquí està tota l'equivocació. Alts Comissaris sempre ho han sigut homes massa semblants an el capdill rifení, és clar, la trencaidissa no s'ha pogut aturar.

—Cal, doncs, enviar-hi un home feble?
—Un home dolç, està ben dit! Un home transigent, que tingui tanta fe en Déu com amb En Mahoma i que sobretot no's prengui a la valenta lo de l'Alt Comissariat.

—Vostè ha dit «que volien enviar». Què és que s'han repensat?

—No, el Govern, no. L'han fet repensar. Encara que no ho sembli, el Govern és una mena de salsitxa que tothom punxa i les punxades més fortes els hi donen amb espasa.

—Sí, ja m'han dit...
—Res, no faci cas de res. Ningú pot dir res, perquè ningú sap res. Manen els pretorians.

—Es intolerable!
—Més ho és que hi hagi qui no tingui valor per a ésser Cèssar i vulgui obrar com a tal.

—Es dir que el senyor Villanueva?...

—Està malalt, molt malalt. Imagini's tantes malalties com vulgui, les més afroses, totes les pot aplicar a l'Alt Comissari sense Alta Comissaria. No tingui por, no es queixarà. Hi ha malalties que valen més que certs disgustos.

Don Miguel Villanueva
el nou Alt Comissari del Marroc

EL SENTIT COMÚ

—Aquest ninot no parerà fins que tots farem el seu crit.

adscriu al honorable gremi de la vagabonderia.

Prou vàrem al·legar la nostra condició de propietaris, els nostres drets a l'herba seca que'ls hi havia servit de matalàs. Tot en và.

Les primeres clarors d'any nou posaren davant de nostres ulls esfereïts dos tipus extravagants, cometent un atemptat contra el nostre estómac, dejú com el dia que vàrem néixer, mentre ella grinyolava com un tocinet i feia el coix, i ell seguia disparant paraules que totes queien de ple en tota mena de lleis i ordenances.

La nostra dignitat, de goma mercès a les circumstàncies, va acabar els quartos: ens abraonàrem, propinant nos mutuaument mastegots. Ens va tocar el perdre, perquè aquella fera del gènere femení ajudà al seu..., fos lo que fos, amb una bravesa que per elles voldrien les desaprovesives campiones de boxa, que actuaven no fa gaires dies al Edén Concert.

J. COSTA I SENDRA

REPICS

Es diu que el canvi de política que el Govern lliberal ha iniciat en lo que es refereix al Marroc, ha produït l'efecte d'una bomba entre els elements militars.

Es diu més encara. Es diu que la malaltia del senyor Villanueva, el nou Alt Comissari, és d'aquelles que's nomenen diplomàtiques.

I encara es diu més. Es diu que el senyor Villanueva no anirà al Marroc. Perquè a Espanya, encara que el Govern lliberal vulgui demostrar lo contrari, l'espasa mana més que la casaca ministerial.

El sindicalisme viu, es mou, es remou, s'aixampla, s'afina, s'intensifica. I el senyor Comte de Godó, el propietari de *La Vanguardia*, que es creia que era mort!

Dies endarrera, ballant de content per a celebrar lo que ell creia la mort del sindicalisme, el Comte de Godó es va trencar l'altra cama. Ja només n'hi queden dues de bones i a fe que li perillen!

La Confederació Regional Catalana ha celebrat un míting en el teatre del «Bosque». Després de parlar diversos oradors, prengué la paraula En Pestaña. Va parlar en nom de *Solidaridad Obrera* i va fer comprendre la necessitat que tenen les organitzacions obreres de comptar amb premsa pròpia.

En Pestaña té tota la raó. Amb la premsa burgesa els obrers no hi poden comptar. Potser i sense potser els periòdics són els seus principals

enemics. Tenir periòdics és tan important com tenir forns de pa.

Ja van a les acaballes aquests dies que podríem anomenar de pollastres, turrans, pastes i xampany. Són els dies de l'any que es diuen més mentides i que es fingeixen més amistats. L'aguinaldo que en fa fer de papers humiliants! Quin dia serà aquell que l'obrer renunciarà a tota mena d'aguinaldo? El dia que tiugui prou força per a no haver de parar la mà.

Els ministres de Madrid, en menjar el raïm de fi d'any, tingueren un mal auguri. Algun d'ells estigué prou desacertat per a preguntar: *Creuen ustedes que durarem un año?* Sort que En García Prieto va tallar la conversa exclamant: *Lagarto! Lagarto!* En Salvatella es tornà més groc que la cera. Si vé la crisi massa aviat—pensà el català—em tiren a la ruïna, no hi ha manera de pagar els meus deutes.

El nostre estimat confrare *El Diluvio* embesteix amb vigor i molta força contra el règim de les quinzenes. L'embestida no pot ésser més justa. Amb les quinzenes la presó es converteix en l'escola del crim.

El Govern lliberal ha fet bé suprimint aquest règim. Què dimoni! Alguna cosa tenen de fer els liberals i quan un pot alabar també dona bo de fer-ho.

Vé de Madrid una onada de literatura immoral, més ben dit, porca, estulta. No és que nosaltres ens sentim moralistes, però se'n fa un gra massa. I sobre tot, quina absència de talent i de gràcia. Pensar que *El Caballero Audaz* ven més que En Baroja, és una cosa que fa venir ganes d'emigrar.

Els periodistes, qui en broma qui en serio, s'entretenen aquests dies fent profecies per a l'any que acaba de començar. Temps perdut. Ganes de matar el temps. Però, està clar, el periodista espanyol que farà, si sap que escriu per a un públic que només agafa el diari per a matar l'estona?

Molts són els que, en començar l'any nou, han manifestat el desig que el 1923 sigui l'any de la pau. Entre Grècia i Turquia, sí; entre França i Anglaterra—es tracta de guerra diplomàtica—potser també. Però al Marroc, no hi comptem pas. I això que tenim Alt Comissari Civil. Els del sabre no volen que hi hagi pau i no n'hi haurà.

Acció Catalana ha fet un gran míting a Tarragona. Els herois de la paraula foren En Rovira i Virgili, En Bofill i Matas, En Martí Esteve i En Ventura Cassol. Tarragona vibrava d'entusiasme. Admirem an aquests homes de verb inflammat. Són mestres de la paraula, però que no oblidin mai que el nom primer de la seva bandera és *acció*. Que la paraula no sigui mai per a ells una sirena, sinó el primer pas de l'acció que ens han promès.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, CAYEN del Oim, número 8

PEL·LÍCULES

I.—NADAL

Un doble solc d'aviram sots coixí de palla vella, per la Rambla deslliurada del jou Metropolità; unes barraques de fira per la gentada novella que ens eixorda amb les trompetes acabades de comprà.

Un farciment de disfresses en parades turrinaires, barcelonins amb vestuari de la terra de Xixó; grans altars a part de vespre, amb bombetes ben cridaires pregonant a la Manduca, fent denteta al paidó.

Agrupaments prenent tanda, mantenint l'alevosia d'un dubte davant la llista de la rifada oficial; una pluja de talons trossejats, damunt la via, com fulletes fetes caure pel mal aire desembral.

II.—CAP D'ANY

Balanços: Cad'any augmenten els amics de l'Aritmètica: al fabricant, al sereno, l'escombrariere, el que du pa, s'hi ha afegit el faldilletes, la fesomia patètica del capcigrany de l'església, de l'escola ratapà.

Tothom se creu amb el dret a establir un nou programa, en desfeta la butxaca o en desfeta els sentiments; tothom cull les estisores per a aixelà un xic son drama, tothom vol treure una engruna del pilot dels descontents.

Si el primer d'any fa bon dia, tindrem un gener de bresques; siguent bons els dotze dies, bons dotze mesos caldran apart glaços i calitges, trons i llamps, calors i fresques, aiguats i calamçades, i els nous mals que esdevindran.

III.—REIS

Ara que'ls reis de carn i óssos se'n veuen de tota mena, i les cames els tremolen, i el sitial té un tremolí, s'accentua un monarquisme que fa riure i que fa pena, i fa pensar si an el poble se li ha tombat el magí.

Una guerra poca solta ens fa odiar o ens fa gallines, buidem parades omplertes d'atributs i arreus marcialis; i cantem tonades bèl·liques, partitures anodines, escrites sobre'l pentàgrama per un grapat de rals.

Soldats de plom a la cònsola, noms guerrers en la visera, armes curtes i armes llargues, de tall, de punta i canó; plaça d'armes a l'escola, al carré, al camí i a l'era:

—Cal fer guerra de per riure, per quan vingui de debó!

J. COSTA I POMÉS

Dijous dia 11 es posarà a la venda
L'ALMANAC
de LA CAMPANA DE GRACIA
PER A AQUEST ANY 1923

Dijous sortirà

Tot L'ALMANAC va atapeit de ninots d'una actualitat rabiosa i el text és brillant i fet per gent que sap de què va

L'ALMANAC fa riure i fa plorar

Preu: 0'80 cèntims